اختر

﴿ اختر ﴾ مطبعه و اداره خانهٔ در خان والده در دائرهٔ مخصوصه است درکارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود ٠

اسامیٔ وکلای کرام در ممالك دور و نزدیك کاهی درصفحهٔ آخرین نکاشته خواهد شد ٠

روز پنجشنبه ۲۷ محرم‌الحرام سنه ۱۲۹۸

۱۸ کانون‌اول‌رومی و ۳۰ ماه دیسامبر ۱۸۸۰

﴿ تعرفهٔ بدلات سالیانه ﴾

دارالسعادهٔ اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم

دیکر ممالك محروسهٔ عثمانیه ۷۵ قروش‌صاغ

ممالك محروسهٔ ایران ۲۵ قران

ممالك هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره

ممالك روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی

ممالك اروپ و عربستان ۲۵ فرانك

یك نسخه ٦٠ پاره‌است

اجرت پوست همه جابعهدهٔ اداره است ٠

﴿ این‌نامه ازهرکونه‌وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیك و علم و ادب و دیکر منافع عامه سخن می‌کوید ٠ هفتهٔ یکبارطبع می‌شود ٠ اوراق ﴾

﴿ و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد ٠ درنوشتن کاغذهایی که‌ازخارج میرسد اداره آزاداست ٠ کاغذی‌را که نوشته نمی شود ﴾

﴿ صاحبش نباید استرداد بکند ٠ کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد ٠ ﴾

﴿ اخطار مخصوص ﴾

مطبعه‌واداره خانهٔ‌اختر که‌تاکنون‌درراستهٔ بابعالی درنمرهٔ (۲۵) بود ازاینهفته بجهة تنکیٔ مکان وعدم کنجایش‌به (خان‌والده) که‌ازسراهای خیلی مشهور اسلامبول‌است‌بدائرهٔ مخصوص نقل کرده شده‌است ٠ وبرای اطلاع رجوع کنندکان باعلان مطلب مبادرت‌نمودیم ٠ ونیز بجهة‌مشغولیت‌تغییرمکان‌این‌نسخه‌روز پنجشنبه بیرون آمد پس‌ازاین بیاریٔ خدا نسخهای اختر هرهفته روزهای چهارشنبه مستقیما طبع ونشر خواهدشد ٠ دراین ضمن ازاخبارنامهای ترکی نیز که‌باماسمت برادری دارند خواهشمند هستیم فقرهٔ نقل وتغییر ادارهٔ اخترا بطوری که‌مناسب میدانند بمختصر وجهی درکوشهٔ ازصحایف خودشان‌اعلان‌فرموده هم‌مارا رهین امتنان خود داشته ونیز وظیفهٔ رفاقت و برادری‌را منظور دارند ٠

تلکرافها

﴿ ازلندن ۱۸ محرم ﴾ اخبارنامهٔ (استاندارد) میکوید ٠ ازجانب دولتهای بزرك قرارداده شده‌است که کاغذ متحد آلمالی بطور جداکانه درجواب تحریرات عمومی دولت عثمانی که درباب مسئلهٔ یونان بدولتها فرستاده شده بود نوشته‌و فرستاده شود ٠

دولتهای بزرك درکاغذ مذکور بابعالی تکلیف خواهند نمودکه ٠ علاوه براراضیٔ که دولت‌عثمانی‌بموجب‌کاغذ مورخ ۳ ماه‌تشرین‌اول کذشته خود که بدولتهای اروپ فرستاده بود پارهٔ اراضیٔ دیکر نیز بدولت یونان واکذار نماید ٠

بموجب خبرهای آخری که از (پورت‌ناتال) رسیده‌است ٠ پنجهزار نفر ازاهالیٔ (ترانسوال) بلدهٔ (هیدر برك) را ضبط نموده تابع جمهوری بودن خودشانرا اعلان‌نمودند ٠

﴿ از پترسبورك ایضا ﴾ بموجب‌تلکرافنامهٔ که بتاریخ ۹ کانون اول از ترکستان‌رسیده‌است٠ قشون روس در یك جنك بترکمانان (تکه) غالب آمده خیلی ازدواب وکوسفندان قبیلهٔ مذکور بدست اردوی روس افتاده است ٠

دولت روس درباب مسئلهٔ یونانستان هر کونه اقدامات پولیتیکی راکه از جانب دولتهای اروپ درباب نکاهداری‌صلح ومسالمت و عدم وقوع جنك درمیان دولتین عثمانی و یونان بکار برده شود همراهی خواهد نمود ٠

﴿ از اسماعیلیه ایضا ﴾ از روز یاز دهم ماه کانون اول فرنکی تا بیستم ماه مذکور ازقنال (سویش) شصت و پنج فروند کشتی کذشته ان کشتیهای مذکور معادل یك ملیون و سیصد هزار فرانك رسم مرور کرفته شده‌است٠

﴿ از پاریس ۱۹ محرم ﴾ بموجب‌اطلاعات مخصوص که ازوین‌حاصل‌شده‌است ٠ دولتهای اوسترپا و فرانسه و ایتالی‌درباب انجام‌دادن‌مسئلهٔ حدود یونان و برداشته شدن اختلافات ازمیان دولتین عثمانی و یونان تکلیف تشکیل یافتن کومیسیون مختلط حکم‌را بسه شرط خواهند پذیرفت ٠ اول اینکه همهٔ دولتها تعهد نمایند که قرارداد این‌کومیسیون حکم پذیرفته‌شود ٠

دوم ٠ دولتین عثمانی و یونان پیش ازوقت رضامندیٔ خوشانرا برای‌تشکیل کومیسیون‌مذکور اظهار دارند ٠

سوم ٠ قراردادهای‌مجلس کومیسیون مذکور بقاعدهٔ اتفاق آراء داده نشده‌بل‌باکثریت آراء داده آید ٠

﴿ از اتن ۲۱ محرم ﴾ احتمال‌میرودکه (کران دوشس الکساندروا) امروز بلنکرکاه (پیره) وارد بشود ٠

(مسیو کرامر) امیرالمأروس دیروز بلنکرکاه مذکور رسیده است ٠

﴿ ازلندن ۲۰ محرم ﴾ اخبارنامهٔ(تایمس) بموجب تلکرافنامهٔ کلکته میکوید ٠ چون آب و هوای هندوستان بامزاج فرمانفرمای هند ساز کار نیست بنابراین احتمال میرود مشار الیه ازحکمرانیٔ هند استعفا نماید ٠

اخبارنامهٔ مذکور پس از نوشتن فقرهٔ فوق دولت انکلیس را یاد آوری میکندکه ٠ بجای حکمران مشارالیه صواب آن است (لورد

دوفرین) سفیر انکلستان مقیم پترسبورك معین بشود ٠

﴿ ازلندن ۲۰ محرم ﴾ دولت انکلیس درباب انجام‌دادن مسئلهٔ یونان بواسطهٔ کومیسیون مختلط اظهار همراهی نموده است ٠

درسمت افریك جنوبی درقطعهٔ (ترانسوال) قبیلهٔ (بوار) بلشکریان انکلیس غلبه نموده دویست نفر راکشته و پنجاه نفر را با سیری کرفته اند ٠

﴿ از دوبلین (جزیرهٔ ایرلاند) ایضا ﴾ دیروز در مصب رودخانهٔ (شانون) یك فروند کشتی که اسلحه برداشت از جانب پولیس ضبط شده‌است ٠ بجهة ضبط اسلحهٔ مذکور هیجان اهالی (ایرلاند) روبازدیاد کذاشته است٠

﴿ ازلندن ۲۱ محرم ﴾ در باب خبر شکست لشکریان انکلیس در قطعهٔ (ترانسوال)تاکنون خبر موثق نرسیده است ٠

بنابراین مظنون است که شایعهٔ مذکور بی‌اصل باشد ٠ فقرهٔ راکه درخصوص استعفای (لورد زپون) والی هندوستان روزنامهٔ (تایمس) نوشته بود امروز تکذیب کرده شد ٠

﴿ از پترسبورك ایضا ﴾ از ابتدای ماه کانون‌ثانیٔ آینده باستثنای رسم نمك از همهٔ ادخالات یکسان از قرار صدی ده‌کرك کرفته خواهد شد ٠ رسم (کرك) نمك نیز ازتاریخ مذکور برداشته خواهدکردید ٠

﴿ ازاتن ایضاً ﴾ همهٔ روزنامهای اتن در باب انجام دادن مسئلهٔ حدود یونان ازتصور تشکیل کومیسیون‌مختلط حکم اظهار ناخشنودی نموده برضد تصور مذکور سخن کفته‌اظهار میکنندکه ٠ قرارداد مجلس کونفرانس برلین دراینباب قرارداد قطعی‌وکافی‌است ٠

﴿ ازلندن ۲۲ محرم ﴾ بموجب خبر تلکرافی که‌از (د ماغهٔ امید) رسیده است خبر شکست یافتن قشون انکلیس در (میدلبرك) ازمضافات (ترانسوال) تحقق پذیرفته است ٠ تلفات قشون انکلیس عبارت از یکصد وسی نفر بوده ولی‌مقدار زخمداران واسیران خیلی بوده‌است ٠

﴿ ازاتن ۲۳ محرم ﴾ سفرای دولتهای اروپ در باب تشکیل کومیسیون مختلط حکم دولت یونان‌را استمزاج نموده‌اند ٠ ولی‌دراینباب تکلیفی نکرده اند ٠

(مسیو کوموندروس) رئیس وزرای یونان وضع‌حاضر یونان‌را دراین ضمن بسفرای مشار الیهم تفصیلا بیان نموده پس ازآن‌اظهارداشته است‌که ٠ دولت یونان در باب انجام مسئلهٔ حدود ازدائرهٔ قراردادی که‌درمجلس کونفرانس برلین باتفاق آراء داده‌شده است بوجهی دوری نخواهدجست ٠

دراجتماع دیروزیٔ مجلس مبعوثان مقاوله نامهٔ که‌با کومپانیٔ واپورهای یونان مقرر بودبسته بشود پس ازآنکه بارسوم در مجلس مذکور خوانده‌شد ازجانب مجلس پذیرفته کردید ٠ لایحهٔ مقاوله‌نامهٔ که‌در باب استقراض خارجیه نوشته‌شده‌است‌فردا بواسطهٔ(مسیو کوموندروس) برای مذاکره بمجلس مبعوثان تقدیم خواهدشد ٠

﴿ ازلندن ۲۴ محرم ﴾ ازجانب دولت انکلیس‌یك‌تیپ‌ازعساکر سوارهٔ (دراکون)را دستورالعمل داده شده‌است که‌از (پورت‌ناتال) بجانب (ترانسوال) که‌محل‌شورش‌است فرستاده شود ٠

﴿ توجیهات ﴾

وزارت‌جلیلهٔ اوقاف بجناب دولتماآب‌صبحی پاشا وزیر سابق مالیه ٠

وزارت جلیلهٔ مالیه‌بعهدهٔ سعادتماآب‌توفیق پاشای فریق توجیه فرموده شده است ٠

داخلیه

سعادتماآب (نیقولاکی‌افندی) که از چندی باینطرف در پاریس سمت مصلحتکذاری دولت علیهٔ عثمانی‌راداشت روزشنبهٔ کذشته بدرسعادت وارد شده است ٠

اخبارنامها مینویسند ٠ از جانب وزارت جلیلهٔ جنك یکنفرصاحب منصب نظامی‌بولایت روم‌ایلی شرقی برای رسیدکی وضع لشکرملی آنجا فرستاده خواهدشد ٠ میکویند صاحب منصب مذکور درباب معاینه و رسیدکی وضع بالکانها نیز ماموریت خواهد داشت ٠

روزنامهای‌اروپ میکویند ٠ (مسیو کوشن) سفیر انکلیس تایکماه ونیم دیکر دوباره‌بسفارت اسلامبول خواهد برکشت ٠

سعادتماآب حلمی پاشا که اینروزها بوالیکری ولایت (حکاری) معین شده بود چند روز پیشتر بمحل ماموریت خود عزیمت‌نموده است٠ درحق والی مشارالیه یکقطعه نشان ذیشان مجیدی نیز از درجهٔ دوم تبدیلا احسان فرموده شده است ٠

از چندی باینطرف از جانب حکومت سنیه متصور بود که مقدار نفوس سکنهٔ این پای تخت بزرك‌را آغاز کرده شود ٠ اینروزها بموجب ارادهٔ سنیه از جانب امانت بهیهٔ شهر بمقدمهٔ این‌کار شروع شده بنام (کومیسیون شمارهٔ نفوس) کومیسیونی در زیر ریاست سعادتماآب توفیق افندی‌تشکیل یافته است ٠

درنسخهٔ هفتهٔ کذشته نوشته بودیم‌که ٠ ازجانب دولت فرانسه یکقطعه‌نشان (لژیون دونور) بواسطهٔ جناب (مسیو تیسو) سفیر فرانسه باعلاحضرت پادشاهی تقدیم شده‌است٠ درثانی اطلاع حاصل نمودیم‌که ٠ سفیرمشارالیه پس ازتقدیم نشان مذکور درحضرت همایون خطابهٔ بقرار ذیل خوانده‌است ٠

﴿ ترجمهٔ خطابه ﴾

بمناسبت تقدیم کوردون بزرك نشان (لژیون دونور) ملی که‌ازجانب جمهوریٔ فرانسه باعلا حضرت پادشاهی اهدا کردیده است کاغذ

مخصوص رئیس جمهوررا که‌دارای مضامین مودت آیین د ر بارهٔ ا علا حضرت پا دشاهی ودولت‌علیهٔ ایشان‌است نیز تقدیم و بدین وسیله خودرا نیك بخت می‌پندارم . وازاینکه مظهر اجرای این خدمت موجب المفخرت کردیدم برخو دمیبالم . وازعرض و بیا ن مضمون مکتوب مودت اسلوب رئیس مشار الیه د رحضرت ملوکانه کسب شرف وافتخار میکنم .

ازجانب سنی‌الجوانب ملوکانه نیز درمقابل بیانات سفیر مشارالیه خطابهٔ مختصری بیا ن فرموده شده ضمنا حسن توجه پادشاهانه‌را در بارهٔ رئیس مشارالیه وملت فرانسه اظهار فرموده سفیرمشارالیه‌را نیز مورد نوازش ملوکانه فرموده‌اند .

دراین‌هفته ازچند مواقع متعدد خیلی‌عساکر جدیده بدرسعادت وارد شده است .

بسیاری ازعساکر جدیدکه از افراد اردوی همایون دوم بودند نیز بادرنه فرستاده شده است .

(مسیو کوشر) نام از صاحب منصبان وزارت خارجیهٔ دولت المان که پیشتر برای مستشاری وزارت جلیله خارجیهٔ دولت علیهٔ عثمانی از برلین خواسته شده بود احتمال هست که‌امروزها بدرسعادت‌واردبشود . (مسیو برترام) نان المان که برای استخدام شدن در خدمات کرك خواسته شده است نیز دراین نزدیکیها از برلین حرکت خواهد نمود .

اینکه بعضی ازاخبارنامها نوشته بودندکه . (مسیو وتندروف) مستشار وزارت‌جلیلهٔ مالیه ازماموریت‌خوداستعفانموده است‌بی‌اصل‌است .

(وقت)

درنسخهٔ کذشته نوشته بودیم که‌درمعاملات شرکت بانك (هانسون) سکته طاری شده ازادای طلب‌مردم درمانده طلبکاران‌را باجتماع ورسیدکی کاردعوت نموده‌است . بنابراین روز جمعهٔ کذشته بموجب دعوت بقدر دویست‌نفر ازطلبکاران درینکجا جمع شده درز یر ر یاست (مسیو فوستر) دیرکتور بانك عثمانی بمذاکرات پرداخته‌اند . آنچه ازنتیجهٔ مذاکرات‌معلوم شده است‌این‌است‌که . جاخالی‌بانك مذکورمن‌جمیع‌الجهة دویست وهشتاد وپنجهزار لیرا بوده‌است . ازموجود ومطالبات سهل‌الوصول بانك مذکور اکنورا عجالة بهریك ازصاحبان طلب درصدی پنجاه وهشت ممکن‌الوصول بو ده باقی را نیز امیدواری بوده‌است که‌ازمطالبات مشکوك التحصیل بتدریج وصول و بطلبکاران عا ید بشود .

ازجانب (مسیو کیفتون) اووکات (وکیل دعوا)بانك‌هانسون‌درروزنامهٔ‌استانبول‌کاغذی‌نشر وضمناً اعلان‌شده‌است‌که . هرکس پارهٔ اوراق نقدیه وسندات که‌پیش ازاین برسم امانت‌به بانك مذکور سپرده‌است درانثنای جنك روس بانك مذکور امانتهای‌مردم‌را بنابرقواعدحزم‌واحتیاط درلندن‌به بانك (ناسیونال پرووئسیال) فرستاده بوده‌است . بنابر این امانتهای هرکس محفوظ است کسانیکه اینکونه امانت در بانك مذکور دارند درغلطه به بانك هانسون رجوع نموده امانات خودشانرا دریافت نمایند .

روزنامهٔ(استانبول)بموجب‌کاغذ قبریس‌میکوید . اهالی تاکنون انتظار داشتند که از جانب‌دولت انکلیس درآنجا اصلاحات نافع بکار برده خواهدشد . حالآ نکه تا حال ازجانب‌حکومت مشارالیها هیچکونه اصلاحاتی را اقدام نشده است . پاره آلات و اسباب متعلق بکارهای نافعه که از چندی باینطرف از خارج بجز یرهٔ مذکور نقل کرده شده است بهمان وضع که‌رسیده باقی است حقیقة وضع‌جز یره خیلی‌محتاج‌باصلاح است .

هفته کذشته در سواحل سوریه بمناسبت وزیدن بادهای سخت و طوفان دریا واپورها نتوانسته اند باسکلهٔ (یافه) برسند . حتی (اودهسا) نام از واپورهای کومپانی روس بعدازآنکه ازلنکرکاه اسکندرون عزیمت اینطرف داشت ازکثرت طوفان در راه رخنه‌دار شده نزدیك بوده است ازکار بیفتد و بناچار دوباره بلنکرکاه اسکندرون برکشته . درآنجا بتعمیر شکستهای خودمی پردازد .

جناب جلالتمآب معین‌الملك سفیرکبیر دولت علیهٔ ایران درظرف این هفته دوبار بماین همایون ملوکانه عزیمت و از حضور اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی‌حاصل نموده‌است . اکرچه ازسبب‌این عزیمت وشرفیابی مارا اطلاع درستی حاصل نشده‌است ولی‌احتمال‌هست که‌بمناسبت‌انجام یافتن‌شورش اکراد دربارهٔ‌اعادهٔ فراریان وغیره بوده است .

اخبارنامهای هندوستان‌عموما درباب شورش اکراد و وحشت‌آنها اظهار تاسف نموده‌اکرادرا بنام‌اشقیا و اشرار یاد نموده مورد مؤاخذه و نفرین میکنند . اینکه جریده حوادث نوشته است درمیان صاحب روزنامهٔ (مفرح القلوب) وسایر اخبارنامهای هندوستان بمناسبت اینکه مفرح القلوب بر ضد اکراد سخن میکفته است ابواب مباحثه باز شده است بی‌اصل‌است . (جریدهٔ حوادث) آنچه قوت‌داشت درانجا درخصوص حمایت‌وصحابت اشرار اکراد وتحریك آنان بکار برده ارعدم نتایج‌آن ناامیدکردید اکنون میخواهد این فقره‌را دست آویزاخبارنامهای هندوستان نموده‌یکچندی دیکر هم‌بدینوسیله دلخوش دارد ولی‌دیر خبردار شده‌است . (آن‌سبو بشکست آن پیمانه‌ریخت) .

اخبارنامهٔ (ترجمان افکار) بموجب کاغذ (وان) میکوید . مامورین دولت‌علیه‌روزنامهای درسعادت‌را که بهواخواهی وتشجیع اکرادسخن میکویند خیلی سعی میکنند که درمواقع شورش باکراد برسانند . غافل از اینکه درمیان اکراد

کم آدم یافت میشود که بهرهٔ ازخواندن وفهمیدن روزنامهای مذکور را داشته باشد ۰

﴿ اختر ﴾

(ترجمان افکار) این قیاس را مناسب آورده است ولی روزنامهای این پای تخت و مامورین مومی الیهم را چه باید کفت ۰

ازمدت بیست روز باینطرف دراخبار نامهٔ (ترجمان حقیقت) کاه کاهی پارهٔ مقالها بعنوان (اتحاد وحسن وداد) ازقول یکی ازحضرات علما دیده میشود که پارهٔ نصایح سود مندرا دارا است ولی بااینکه اقدامات عالم مشارالیه میتوان کفت ازقبیل (بعدخراب البصره) اتفاق افتاد ونیز پارهٔ ازمطالب مقالات مذکوره مشوب باغراض است بازشایستهٔ تبریك وتشکر است ۰ وامیدواری هست که برای آیندهٔ عالم اسلامیت خالی ازمنافع وتاثیر نبوده باشد این است که فاضل مشارالیه را یادآوری می نمایم درحالتیکه درراه تحصیل این مقصود مقدس زحمت میکشد واین خدمت بسیار عمده را درعهده کرفته است نخست باید خود شانرا اقلا ازآلایش اغراض پاك دارند و بظنیات موهوم خودشان مانند پارهٔ کلمات غیرلایقه را که درنسخهٔ روز دوشنبهٔ کذشتهٔ (ترجمان حقیقت) نوشته بودندنو یسند وازروی حدث وقیاس سخن نکویند زیراماآل حال قیاس کنندکان تباه است وخود ایشان نیز بهتر میدانند ۰ دیکر اینکه هرشخص عالم که بعلم خود عمل نکند پند اورا نزد مستمعین تاثیری نباشد ۰ چنانکه کفته اند (پیکان به تیرجا کند آنکاه برنشان) باری ازخدای خواهانیم که دراین اقدامات پاك موفق شده سعید دارین باشند ۰

اخبارنامهٔ (وقت) درنسخهٔ روز دوشنبهٔ کذشته بقول خود بموجب اطلاعاتی که ازمکهٔ مکرمه حاصل نموده است میکوید ۰ بمناسبت اینکه کارپردازدولت علیهٔ ایران درعرفات ومنابیرقی که تاکنون امثال آن دیده نشده بودباز برافراشته بدین سبب درمیان عربان هیجان حاصل شده نزدیك بوده است که کارپرداز و بیرق را ازجانب عربان حقارتی بشود ولی ازحسن تدبیر حکومت محلی جلو آنکونه حرکات کرفته شده است ۰ (وقت) دراین ضمن نظر دقت بابعالی را برای عدم تکرراین قاعده جلب میکند ؟

﴿ اختر ﴾

آنچه ما بطور موثق اطلاع حاصل نمودیم این فقره چنانکه (وقت) شاخ و برك قرار داده نظر دقت بابعالی را بدانسوی معطوف میدارد نبوده است ۰ بل جناب دولتمآب والی تازه خواسته است بمناسبت مأموریت تازهٔ خودخدمتی درنظربابعالی بخرج بدهد این است که فقرهٔ مذکور را موافق مقصود خود آراسته و بنام هیجان عربان و اسکات آنان اهمیتی باین مطلب در نزد خود قرار داده مراتب را بابعالی اظهار نموده است ۰ حال آنکه این قاعده ازقدیم بوده است چنانکه درآنصفحات مقدس مرجع ورئیس هرقوم وکروهی ازمسلمانان بجهة سهولت رجوع کنندکان درآن از دحام عام علامت فارقهٔ در اقامتکاه خودشان نصب میکنند واین مطلبی است که همه کس میدانند این است که کارپرداز دولت مشارالیها نیز بقرار معمول هرساله بیرق برافراشته است کذشته از کارپرداز همه سال جالان معتبر ازتبعهٔ دولت علیهٔ ایران نیز در آنمقام پاك بملاحظهٔ سهولت مراجعت کنندکان بیرق شیروخورشید بر بالای چادر خودشان نصب میکنند ۰ حال آنکه تاکنون دراینباب نه ازجانب عربان و نه ازطرف سایرین ممانعت و ایقاع فتنه و آشوبی بوقوع نرسیده است و بطور موثق نیز میکوییم امسال هم چنانکه جناب والی بابعالی اشعار نموده و (وقت) نیز مینویسد از جانب عربان هیجان سهل است هیچ حرفی دراین خصوص کفته نشده است ۰ علاوه برآن مقرب الخاقان محمد خان که از جانب دولت علیهٔ ایران سمت کارپردازی درآنصفحات را دارد خود شخص دانشمند وکارآکاه وحقوق شناس است مدتها در اروپ بوده از قواعد حقوق بین الدول بطور لائق آکاهی دارد و از چند سال باینطرف سمت کارپردازی دولت علیهٔ ایران را در ازمیر داشته درآن مملکت در ظرف مدت ماموریت خودشان بومی وغریب خودی وبیکانه ازنیکیٔ رفتارایشان کمال خشنودی را داشته اند ۰ و نیز از مطلب بابعالی را پیش از آنکه (وقت) یادآوری نماید اطلاع حاصل شده بود نوشتن و اهمیت دادن اینکونه مواد جزوی معلوم است ازعدم وقوف و اطلاعات برنکات مطلب است ۰ هرکاه رفیقمان روزنامهٔ (وقت) زحمتی را که دراینباب در خصوص جلب نظردقت بابعالی صرف نموده است در راه ساختن کاغذ ایرانی موهوم بکار میبرد دیکر بهتر بود ۰ زیرا از اینکونه مطالب لایعنی بسیار مینوشت و زیادهآلت تمسخر مردمان آکاه میشد ۰ اینکه (وقت) درنسخهٔ مذکور بجهة ایرانی بودن اختر را بهواخواهی و تعصب ایرانیان مورد مؤاخذه داشته است جواب همان است که پیشتر نوشتیم آری ما ایرانی هستیم ولی با قتضای مسلك مستقیم ونیات مقدسی که در نظر داریم پیوسته منافع دولت علیهٔ عثمانی را در نظر داشته ایم همواره خودمانرا خادم حقیقیٔ عالم اسلامیت و انسانیت میدانیم و سرمویی نیز تاکنون ازاین مقصود پاك انحراف نورزیده ایم ونخواهیم ورزید چه حاجت باظهار اینکونه جوابها خود نسخهای هفت ساله (اختر) برای اثبات مدعا دلیل کافی و واضحست که درهر خصوص آنچه تاکنون نوشته ایم محض از راه حقیقت کوبی و راستی جوبی بوده است ۰ بحمد اه پیوسته صفحات اختر ازلوث اغماض و اغراض و پارهٔ ملاحظات ومنافع شخصی و اشتباهکاری که دیکران دارند پاك وطاهر است ۰ بنابراین هرچه محرر (وقت) سعادتمآب بیك افندی در ضمن کاغذ ایرانی موهوم باختر اسناد داده است راجع بخود ایشان است ۰

﴿ ورقه ﴾

خدمت مدیر روزنامهٔ اختر زحمت عرض میدهم ۰

بنده از اهل کابل واز طایفهٔ (دورانی) هستم بعزم ادای فریضهٔ حج ازراه هند بمکهٔ مکرمه مشرف شده پس از زیارت عتبهٔ رسول امم و شافع محشر علیه وآله صلوات اه الملك الاکبر بعزم فیض اندوزی از آستانهٔ علیهٔ سلطنت عظما و خلافت کبری مخصوصا ازاین راه برکشتم که هم بزیارت اقدس ذات مقدس خلیفهٔ مسلمین فایض آمده وهم از طرز و طور نظم و انتظام این ملك ومملکت توشهٔ برای ارمغانیٔ

وطن بد بخت پی سپار پای اعدا برم. بحمداه بزیارت جمال بی مثال حضرت ظل‌اه هنکامیکه بجامع تشریف فرما بودند بهره‌یاب گردیدم. شکرانهٔ آن نعمت و آرزوی مقدس و رفع چند واقعهٔ ناگوار را که در این شهر بهشت بهردیدم بمناسبت زبان‌خود بروزنامهٔ گرامیٔ آن جناب وامیگذارم.

نخست در نهایت شوق در این پای تخت بسیر آثار عتیقه که دراینجا (موزه‌خانه) میگویند رفته از نظم و انتظام آن هر قدر خشنودی حاصل نمودم بالمضاعف از عدم مناسبت وضع جا و مقام آن متاسف گردیدم که مسجدی با آن پاکیزگی را موقع هیاکل آلهه و رؤسای اقوام و بتهای گوناگون آنان قرار داده‌اند . و علاوه برآن مردم ازهر ملتی باکفش داخل درچنان مکان مشرف میگردند و موقعی را که برای سجده گاه احرار و اخیار ساخته شده بگل ولای کفشها میآلایند .

ثانیا . بعضی از زنان مسلمه را درکوچهای اسلامبول می‌بینم سروروی باز راه رفته جوانان را برخودمی طلبند . و اغلب درمیان کوچها درحالتی که ازخانهای صاحبان ناموس دیده میشود بافعال شنیعه می پردازند و . برخی از عساکر بحریه و بریه بسرقت و دسیسه وگاهی هم بزور اموال مردم را میگیرند . این هرسه حالت را منافی شان دارالخلافه و پای تخت مسلمین دیده بوظیفهٔ دینداری خودمحض از برای تذکار نزداخیار و آرزوی تبدیل و تغییر آن تکلیف وارده برخودرا که در اسلامیت وارد میدانم پرداخته باقی را بادارهٔ حقگذارانهٔ اختر و اگذاشته درگذشتم .

امضا

(الحاج منلا جان محمد کابلی)

﴿ کاغذ ازازمیر ﴾

خدمت منشیٔ محترم اختر عرض میشود .

روزنامهٔ (ترجمان حقیقت) بنا بقول خود ازکمال بی‌طرفی که عین طرفداری است بازدرنسخهٔ یوم سه‌شنبهٔ گذشته از (لاهیجان) ازنزد منلا عثمان طرفه کاغذی نقل میکند باعتقاد بنده این کاغذها را دراسلامبول ازجای معتبری بادارهٔ آن میفرستند که بهروسیله‌است نمیتوانند ردبکنند والا شخص روزنامه نویس باختیار خود اینگونه ترهات را درصحایف خود نقل نمیکند سهل است که هیچ دیوانه امثال این جور سخنان را باور نمیکند ازصاحب کاغذ که منلا عثمان است نوشتن اینگونه مزخرفات نقلی نیست زیرا جکرش داغدار است فرزند ابو بکرنامش بموجب نخستین کاغذ خود درجنك باکلبعلی‌خان‌جان باخته‌است وفرزند دیگرش خالد است بسیف قهرا لهی د ردست عبدالعلی‌خان‌زهر فنا چشیده‌است .

﴿ پسر مرده معتوه کرد کهن ﴾
﴿ ازاینگونه بسیار گوید سخن ﴾

ولی مردمان آگاه که خود شانرا خادم ومربیٔ ملت بزرگی بقلم میدهند نباید آلت پیشرفت مقاصد مفسدانهٔ بعض جهال که درجهٔ جهالتشان ازسخنان خودشان ظاهر و باهراست نمایند . گذشته ازآن قوت مسلمانی ودرجهٔ تعصب ونادانی صاحب کاغذ وآنانکه درطبع ونشر آن واسطه اند نیز ازکلام خودشان معلوم است بیچاره‌کان از یکطرف میخواهند ایرانیان‌را اسناد تعصب بدهند وازاینطرف خودشان درضمن تکالیف موهوم خود شان میگویند (مأمورینی که پس ازاین بماگماشته می‌شوند نباید اسم آنان (کلبعلی) و(عبدالعلی) باشد درجهٔ بغض وجهالت ونادانی ونامسلمانی صاحب کاغذ ازاین یکی نیز معلوم میشود که بجهة پیشرفت مقصود خود جهالت خودرا برعالمیان ظاهر میسازد ونمیداند که نام مبارك علی ازاسمأ خدا است که درکلام مجید چند جا (وهوالعلی العظیم) وامثال آن آیات بینات هست بالفرض بتصور صاحب کاغذمراد از(عبدالعلی) بندهٔ حضرت شاه‌ولایت بودن‌باشد چه‌ضرر دارد که‌مردازراه اخلاص خودرا بنده‌وغلام‌علی‌بداند آیا درمذهب صاحب کاغذ بندهٔ عبیداه کرد وسایر مردمان بودن روا است‌و بندهٔ علی‌المرتضی بودن‌ناروا است . حال آنکه درنزد هرمسلم پاك اعتقاد مسلم‌است انتشار دین‌حنیف احمدمختار ازضرب بازوی صاحب ذوالفقار حیدر کرار غیر فراراست توا کردوستش نخوانی ودشمنش دانی‌تقصیر از جانب مادر تو است ترا سزد که نخست جستجوی پدرکنی و انگهی مشتی اشقیای ناپاك‌راچه یارای‌آنکه در مقابل عفوعمومی‌دولت که محض ازراه ترحم‌ورعیت پروری است‌اینگونه تکالیف بزبان خود بیارد امثال اینگونه سخنان‌را که از بعض اقوام شنیده اند باید بدانند که‌آنان مثل اکراد نبودند نام اشقیا درهر جازشت است هیچکس حمایت از اشرار و اشقیا نمیکنند حال آنکه بحمداه و المنه بکارهای داخلی دولت‌علیهٔ ایران هیچ دولت مداخله نمیکند .

خلاصه از صاحب کاغذ باید پرسیدآن نی سواران اشقیای اکراد چه‌شدند باهمهٔ‌این‌شجاعت و فتوحات پی در پی که صاحب کاغذ برای‌تسکین قلب خود و امثال خود باشقیا نسبت میداد چرا مثل موش بسوراخ خزیدند و از مقابل شیران ایران روباه سان بکوه و بیابان پراکنده و پریشان شده‌کنام‌کردیدند . خدای هرجا مفسدی است مانند آنان خوار و بیمقدار کرداناد .

(امضا)

﴿ عبدالعلی ﴾

﴿ اختر ﴾

صاحب کاغذاختر را از ننوشتن پارهٔ کاغذها که دراینباب باداره رسیده است‌مورد مواخذه‌داشته اظهارکله وشکایت میکند و یکدرجه حق هم دارد ولی مانیز جواب مختصری بایشان عرض میکنیم در نخستین درجه از اخبارنامهای ترکی آنچه درنوشتن اینگونه مطالب پیش‌افتاده‌است (جریدهٔ حوادث)است که درهمهٔ ممالك‌محروسهٔ عثمانی بجز معدودی نمیخوانند سایرین نیز بجهة اینکه زبان ترکی‌در هندوستان وآسیا و غیره‌معمول نیست از نوشتجات آنان نیز بجزاز ممالك‌محروسه درخارج سؤ نتیجهٔ حاصل نتواند شد .

ولی چون اختر فارسی است و بمنزلهٔ زبان عموم مسلمانان‌است ونیز هرهفته بهندوستان‌وسایر ممالك‌آسیاوقفقاز میرود ونوشتن اینگونه مطالب‌نیز موجب نفرت قلوب مسلمانان وسبب نفاق وتفرقهٔ ایشان تواندبود بهمین ملاحظات ونیز باقتضای مسلك مستقیم خود نمیتوانیم اینگونه مطالب‌را بنویسیم ومانند سایرین آلت نفاق مسلمانان بشویم .

﴿ مابرای وصل کردن آمدیم ﴾
﴿ نی‌برای فصل کردن آمدیم ﴾

امیدواریم که این عذر مادرنزد صاحب ورقه وسایر مردمان آگاه که‌هوا خواه اتفاق

مسلمانان هستند موقع حسن قبول یافته مارا بنوشتن وانتشار دادن اینگونه کاغذها واندارند و پس ازاین مارا ازعدم قبول مطالبی که موجب نفاق است مورد مؤاخذه ننمایند .

خارجیه

اخبار نامهٔ (تبریز) مینویسد .

این روزها برای جمع آوری وجوه اعانه بجهت مصیبت دیدکان و یغمازدهکان اهالی میانداب مراغه درتبریز انجمنی منعقد شده و دفتری باز نموده اند و جمع کثیری ازعلماء عظام و اعیان و اشراف وتجار دارالسلطنه تبریز بکمال میل و طیب خاطر تقسیمی درمیان خود کرده وجه اعانه را بمقرب الخاقان حسینقلی خان یکلر بیکی میدهند اوهم باهالی میانداب قسمت کرده همه را بمحل اقامت خود روانه مینماید فی الواقع بر عموم اهالی ملت لازم است که درشرکت واعانهٔ این مصارف خیریه بنام انسانیت رفتار نموده به هیچوجه مضایقه ننمایند .

﴿ اختر ﴾

ازقرار یکه اطلاع حاصل نمودیم درحقیقت اهالی میانداب ودهات اطراف مراغه ازصدمهٔ اشرار ازجان ومال بیشتر ازهمه مورد خسارت شده اند . بسیاری درهنگام استیلای اشقیا مقتول گردیده باقی ماندکان را نیز اشرار چیزی ازلوازم ومایحتاج باقی نگذاشته اند اینکه درمیان اهالی تبریز برای آن مصیبت زدکان وغارت دیدکان اعانه جمع آوری میشود جای هزار تحسین وآفرین است . آری تاکنون تبریزیان درهرکونه شدایدوطن حیت وغیرت ملیت خود شانرا ازبذل جان ومال ظاهر ساخته اند . درجهٔ فتوت ومردمی ایشانرا ازمتون تواریخ توان فهمید ولی دراینباب تنها اعانت تبریزیان کافی نیست بل همهٔ هموطنان را است که غارت دیدکانرا بقدر مقدور اعانت نمایند باید عموم ایرانیان دراعانت برادران دینی و وطنی بهمدیکر سبقت کیرند . اشخاص مجموع الکلم ازطبقهٔ علمای اعلام وسادات عظام وسایر بزرکان ومعارف ملت را است که درهمهٔ شهرهای عمدهٔ ایران مانندطهران واصفهان وخراسان وشیراز وغیرهما اهالی را برای این عمل خیر تشویق نمایند ودرهرجا وهرمملکت دفاتر اعانه بازکنند ازدقائق تعاون وتناصرغافل نباشند . درشدائد وسختیها ازهمدیکر یاری نمایند امیدواریم همشهریهای ما که دراین پای تخت اعظم ودرسایرجهات ممالک محروسهٔ دولت علیهٔ عثمانیه هستند باقتضای حیت وطنی دراین خصوص باهالی تبریز پیروی و برسایر هموطنان سبقت کرده وچنان کنند که شایستهٔ شان ایشان است .

از قراریکه اطلاع حاصل نمودیم درائنای قحط وغلای سال کذشته تبریز عالیجاه آقا میرزا حسن که پیشتر دروین سمت منشیکریٔ اول سفارت دولت علیهٔ ایران را داشت محض بسائقهٔ غیرت ملی مبلغی از خود و دوستان خود بنام اعانه جمع آوری و روانهٔ تبریز داشته بواسطهٔ عمدة التجار حاجی علی خلفمرحت پناه حاجی عبدالحمید تاجر تبریزی و باستحضاری چند نفردیکر ازحضرات تجار بفقرا ومستحقین توزیع شده بود . ولی جای تاسف است با اینکه از حضرات سفرای کرام دولت علیهٔ ایران که در ممالک اروپ تشریف دارند دراینکونه مواد زیاده براینها چشم داشتیم هیچکونه اقداماتی دراینباب بکار برده نشده حال آنکه درثانی دیدیم که بعضی از ایشان برای قحط زدکان سمت اناطولی وجهی بنام اعانه دادند که این یکی موجب تعجب ما و بسیاری از هموطنان کار آکاه کردید که . آیا علت این چه بود همشهریهای خودشانرا در آن شدائد یاری ننموده درباره بیکانکان اظهار معاونت نمودند . معلوم است این فقره ناشی نشده است مکر از پارهٔ ملاحظات .

درروزنامهٔ (ایران) دیده شد .

حادثهٔ غیرمترقبهٔ ناکواری که بغتة درحدود کردستان دولت علیه ظهور کرد اکرچه دربادی نظر سببی ازفساد خیالات وتمرد بعضی ازرؤسای طوایف داخله ساکنهٔ ساوجبلاغ وسردشت واماکن اکرادنشین نوکرو رعیت دولت علیهٔ ایران بنظر میآوردند ولیکن بنا بسوابق اطلاعاتیکه دولت را حاصل بود ودلایل آشکار روشنی که متدرجا بدست آمد معلوم ومحقق شد که بانی ومؤسس این فساد وخیانت که منجر بسفك دماء ونهب اموال وخرابی مساکن معموره جمعی کثیر از بندکان خداورعایای مطیع بیکناه دولت علیه شد همان شیخ عبیداه بوده است که ازقدیم درسبك وسلك تصوف بارآمده وشیوهٔ عوام فریبی را پیشنهاد کرده وبمذهب اختراعی اوقات خودرا دراستعمال چرس و بنك که بالخاصیه ماحی عقل ومایهٔ سفاهت است مصروف داشت و بعد ازآنکه دراوقات جنك مابین دولتین عثمانی وروس فرصت تحصیل بعضی ازتفنك وادوات حربیه بدست آورده خیالات فاسده وسفیهانهٔ خودرا قوت داده شروع بدعوت وتحریك اکراد هم جنس خود کرده بخیال افتاد که بااین حرکات وحشیانهٔ بیرحمانه ریاستی نسبت باکراد سرحد نشین ازتبعهٔ ایندولت علیه ودولت علیهٔ عثمانی پیدا نماید ونوشتجات پابمهر او که بالصراحه ناطق ازاین تخیلات واهیهٔ اوست بدست آمد که الآن موجود است و بجناب فخری بیك ایلچی کبیر دولت علیهٔ عثمانی مقیم دربار این دولت علیه عیناً ارائه و بایلچیان وسفرای دول معظمه متحابهٔ مقیمین در بار دولت نیز اطلاع داده شد وجناب ایلچی کبیر باقتضای کمال مودت دولت متبوعهٔ خود بااین دولت علیه واحتراز کافیانه ازسوء نتیجهٔ این فساد که بحدود دولت علیه عثمانی نیز بالطبع سرایت خواهد کرد الحق اظهار کمال موافقت وحسن نیت خودرا دراین موقع ظاهر ساخته چه درحضور اقدس همایون اعلیحضرت قویشوکت شاهنشاهی دام سلطانه وچه دروزارت خارجهٔ دولت علیه ازاثبات مکنونات خیریهٔ خود فروکذار نکرد و دولت متبوعهٔ معظمهٔ خودرا علاوه براقدامات جناب حاجی محسن خان ایلچی کبیر دولت علیه ایران مقیم اسلامبول که بمحضر اعلیحضرت سلطانی و بوزارت خارجه آن دولت عرض و انها نمود دعوت صادقانه مخلصانه براتفاق بااین دولت علیه وسوق عساکر شاهانه بحدود دولت علیهٔ عثمانی کرد وخبرهای اجابت را بدولت علیه داد ازاین اقدامات غیورانه جناب ایلچی کبیر معزی الیه جای آنست که دولت وملت ایران کفایت ودوربینی اورا تمجید وتحسین کرده منتظر ظهور نتایج خیریه آن باشند واز این طرف دولت علیهٔ ایران بعید میدانست که ازخیالات

فاسدهٔ سفیهانه این شیخ مرتد وانکهی بدست آکراد که ازسالهای سال غیرازسبك اطاعت اختیار نکرده ودرانظار بچنین تهور و جسارت محسوب نمیشدند چنین فتنهٔ وخیم العاقبه ظهور کند وقبل ازوقت خودرا مهیای اسباب دفع فوری نکرده بودند درعرض بیست روزقریب بیست و پنج هزار ازعساکر موجوده خودرا بدینوجب درتحت حکم بعضی ازسران سپاه منصور درنقاط مهمهٔ عدیده حاضرساختند .

(اردوی نواب والا حشمة الدوله مرکب ازافواج آذر بایجانی وهمدانی وعراقی طرح جدید وسوار شاهیسون وبختیاری وقزاق وتوپخانه وغیره تقریباً دوازده هزارنفر) (اردوی اعتماد السلطنه ازافواج وتوپخانه وسواره آذربایجانی که جناب وزیر فوایدباافواج کروسی وسوار شاهیسون دو پرن خمسه باآنها ملحق شده اند تقریباً پنج هزار نفر) (اردوی تیمور پاشاخان ازافواج وسوارخوی وماکو تقریباً پنجهزارنفر) (اردوی اقبال الدوله ازفوجهای افشار وخوی وسوار وتوپچی تقریباً سه هزار نفر)

وهنوز اردوی بزرك دولت بریاست مختاره نواب والا حشمة الدوله درموقع عمد حاضر نشده شکستهای عدیده بجمعیت سواره اکراد دادند مصطفی قلیخان اعتماد السلطنه درجلات وشلیکهای چند ازقرار اخبار تلکرافی آذر بایجان درحدود مراغه و بناب نزدیك دوهزار ازآنهارا کشت واز پادرآورد اقبال الدوله وشیخ علیخان سرتیپ فوج حشمت درحین رسیدن اردوی تیمور پاشا خان بالاتفاق بقدر ششصد هفتصد نفر ازاکرادرا که جسارت استیلا بشهر رومی کرده بودند بقتل رسانیدند وآنهارا منهزم ساخته مسافتی عقب نشاندند وازاین آثار غیرت سران سپاه واحاد عساکر منصورهٔ پادشاهی ظاهراست که اکراد بی سرو پارا طاقت مقاومت باقی نمانده بقیهٔ آنها ناچار خیال التجا بمعاقل وحدود دولت علیهٔ عثمانی داشته ولی ازنتایج اهتمامات سفرای کبار دولتین علیتین دردربار شوکت مدار جانبین واضح وازکمال دوستی دولت معظم لها متوقع است که بخائنین دولتین علیتین ابدا پناه نداده سهلست که عساکر مامور خودرا قویا فرمان دهند که بالمقابله باعساکر ایندولت فرق اشرارا که خون وعرض جمع کثیری ازعباداءرا باموال منهوبه واماکن خرابه آنها درذمه دارند بحمیت وغیرت جاهدانهٔ خودشان درمیان گرفته سزای چنان اعمال آنهارا که درنظر جمیع دول بزرك متمدنه دنیا محل نفرت وافسوس است چنان بدهند که یك صدسال دیگر بعد ازاین احدی درآنحدودازاین قبیل حرکات مبغوضه را درمتخیلهٔ خود نتواند گذرانید چنانکه دولت علیه برخود قرارداده است که ازمتمردین وفراریان آن دولت را هرگز درخاك خود پناه ندهد اولیای آندولت نیز برخود حتم ومامورین خودرا مجبور نمایند که فراریان ومتمردین اینطرف را گرفته بدست مامورین ایندولت بسپارند وشیخ ملعون را باپسرها واتباع آنهارا سیاسات شدیده وتنبیهات سخت بکنند وهمه را ازحدود دولت برده درممالك بعیده حبس ابدی نمایند امیدواریم این مقصود اهم مابین رؤسای عساکر طرفین که درحدود دولتین مجتمع شده اند بموقع مذاکره گذاشته بمقتضای آن درنهایت وفاق واتفاق عمل نمایند ازآنجا که بیان بدو وختم وسبب ظهوراین حادثه و بانی آن برای اطلاع داخل وخارج ودور ونزدیك و رفع تحیرات آنها لازم ومفید فواید عمده بود اینقدر ازتفصیل درضمن روزنامه مندرج گردید .

ازقرار خبر اخری که رسید تیمور پاشا خان باقشون واستعداد خوی وماکو که مامور بارومیه بود درسه فرسنگی ارومیه دچار جمعی ازاکراد ازسواره و پیاده که رئیس آنها شیخ صدیق پسر شیخ عبیداء بود وآنها درکوه سختی سنگر داشته سواره و پیاده تیمور پاشا خان حمله بسنگر آنها برده بدون اینکه دقیقهٔ مقاومت نمایند همه را ازسنگر دوانده الی دو فرسنك تعاقب کرده سروزنده زیادی گرفته است ازآن جمله مرتضی قلیخان پسر تیمور پاشاخان که جوانیست بسن بیست ساله چندین نفر ازاکرادراخودباکلوله کشته بوده است بعدازاین شکستی که دراول ورود باکراد داده ملحق باردوی اقبال الدوله وشیخ علیخان ماکوئی درارومیه شده است که باتفاق هم اکرادرا بالمره باتمام برسانند .

صورت اسامی صاحبمنصبان وافواج وسواره وتوپخانهٔ مامور درضمن روزنامه‌های آینده بتفصیل مرقوم خواهدشد .

اخبارنامهٔ (کران ژورنال) میگوید وقوع پارهٔ اختلال وشورشها درشرق ازنتایج کونفرانس برلین است . بسیار کم دیده میشود که دیپلوماتهای اروپ قرار درستی درکارها داده باشند . بکمال آسانی دراطراف (میز)ی که روپوش سبز داشت جمع شده بدون مآل اندیشی وعاقبت بینی قراردادهامیدهند ولی ظهوراختلال و وقوع اغتشاش را که درآینده ازآن قرار داد واقع تواند شد اهمیت نداده بخیال نمیاورند . این است که نخست امضاکنندکان عهدنامهٔ برلین مسئلهٔ یونان را معتنا ندانسته بودند .

درثانی کارآکاهان اروپ در برلین در زیر نظارت مدققانهٔ پرنس بسمارك مجلس کونفرانسی برای انجام دادن مسئلهٔ یونان بخواهش خودشان در روی کاغذ نقشهٔ کشیده خیلی جاهارا مانند (یانیه) و (ینکی شهر) و(مچوه) از ممالك عثمانی جداکرده ازممالك عثمانی بدیکری بنای ملك بخشی گذاشتند . عجب تراینکه دولتهای اروپ در مجلس کونفرانس مرخص دولت عثمانی را نپذیرفته با اینکه دولت مشارالیه بیشتر ازهمه کس سمت تعلق بمسئله داشت . درحالتیکه دولت عثمانی درباب عدم قبول مرخص خود کونفرانس را پروتست نمود باز کوش نداده اعتنایی بدولت عثمانی ننمودند .

مجلس کونفرانس بموجب قرار داد ممتنع الاجرای خودشان یونانستان را تشویق بمطالبات مفرط نموده استفسار رای دولت عثمانی را لازم ندانست . حال آنکه ازاینکونه حرکات مجلس کونفرانس هرشخص کوروجاهل میدانست که قرار داد مذکور درحکم کان لم یکن خواهدبود . واین یکی نیز مانند آفتاب روشن بود که دولت عثمانی قرارداد مفرط مجلسی را که ازمذاکرات آن اطلاع نداشت ودرآن مجلس مرخص او پذیرفته نشده بود البته نمیتوانست بپذیرد . آیا کسی دراینباب میتواند دولت عثمانی را مورد مؤاخذه نموده ناچار ازاجرای قرار داد مجلس مذکور نماید ؟ .

اگرچه درمجلس کونکرهٔ برلین درمیان دولتهای اروپ موافقت افکار حاصل شده ازبرقرای معاهده اظهار امیدواری شده بود ولی امروز آنوضع تغییر یافته اتفاق اروپ نمایش بحری

وسخت کیری‌را دراینکونه مواد جایز نمیداند ۰ تنها برای انجام دادن مسئلهٔ (اولکون)اقداماتی بکار برده شده مسئلهٔ‌را بطور دوستانه انجام داده شد ۰ نیکیٔ نیات دولت‌عثمانی دراین مواد ظاهراست ۰ همین کاغذ آخری که‌بابعالی در باب مسئلهٔ یونان بدولتهای اروپ فرستاده است دلیل ظاهری براثبات نیکیٔ نیات دولت عثمانی‌است ۰

بنابراین‌دولتهای‌اروپ‌را است که‌یونانستان‌را از نتایج ناکوار جنك آکاهی داده دولت مشارالیهارا از حرکاتی که موجب وقوع جنك عمومی و تزیید اختلافات درمیان دولتها وسبب خونریزی‌تواندشد باز دارند ۰

زیرا ازنصایح دولتها ممکن‌است برای آینده نتایج خوب حاصل کردد ۰ چون سبب این اشکالات در حقیقت اروپ شده است ۰ بنابراین باز باید اروپ درخصوص برداشته شدن اشکالات مذکوره اقدامات لازم‌را بکار برد ۰

اخبارنامهٔ (مادام‌یرامیل)در باب‌معادن‌الماس که‌درهندوستان واقع است تفصیلی نوشته بود مانیر ترجمهٔ آنرا ذیلا مینویسیم ۰

معادن (غولکوند) که‌در باب الماس‌اشتهار یافته‌است تقریبا درمسافت هفت میل درسمت شمال غربیٔ شهرحیدرآباد واقع وعبارت ازیك موقع محکم‌است ۰ اینکه موقع مذکور شهرت یافته‌است که‌معدن‌الماس (پرلیان) که‌از کرانبها ترین نوع الماس‌است بوده صوری است وکرنه سبب اصل شهرت ازالماسهایی‌است که‌ازمعادن قصبهٔ (پارتیل) کائن درسمت جنوبی حیدرآباد بیرون آورده برای تراش نمودن‌به (کوکلند) میاورند درحقیقت این‌فقره موجب شهرت‌معادن مذکوره کردیده است ۰

علاوه براین دراطراف ولایت مذکور شش موقع دیکر که‌دارای معدن الماس است میباشد که‌نامهای مواقع مذکوره بدین قرار است ۰ (مارولی ۱) (الکور ۲) (پادثه ینپاد ۳) (پرانالی ٤) (استاپل ٥) (کدوتی ٦) بنابقول (ایستویك) نام شخص که‌درراه پیدا کردن معادن مذکوره خیلی زحمت کشیده است در آنصفحات‌معادنی که‌الماس یافت میشود عبارت‌ازبعض در یاچه‌هااست که‌ته آنهار یکستان‌است‌چون آب‌این‌دریاچهاتنهانزدیك باآغاز بهار کشیده میشودلهذا پیش ازآن بعمل حفریات‌آنجا نمیتوان پرداخت۰عمل حفریات‌را نیز ازسمت شمال چاههایی که‌یکسال پیشتر آماده میشودآغازمیکنند۰ اکرچه چاههایی که کنده‌میشود هیچیك بیشتر ازدوازده قدم نیستند ولی هرقدر بیشتر ازآن‌حفر بشود سنکلاخ بزرك دیده نمیشود دراول مرتبهٔ حفریات به (کلس) میرسد پس ازآن رفته رفته یك مرتبهٔ دیکر که‌پارهٔ نباتات وضع تحجر پیدا نموده است میرسد که‌بقدر دوقدم زخامت دارد و زیرآن سنکلاخی است که‌ممزوج باسنکریزه‌ها و پارهٔ ریکها است که‌دارای جوهر آهن‌است ۰ الماسهایی که‌ازاین معادن بیرون میآید درمیان همان سنکریزه‌ها وریکها یافت‌میشود درحالتیکه قطرآنها کوچك ومایل بنرمی ومخلوط باسنکریزه وریك‌است ۰

احتمال میرود جایی که‌الماس ازآنجا بیرون میآید تنها عبارت ازیك تپهٔ باشد که درسمت شمالی آنجا واقع‌است زیرا ریکستان تپهٔ مذکور مانند همان ریك چاههایی است که‌برای درآوردن الماس‌حفر میکنند واین‌شباهت ریکستان‌تپهٔ‌مذکور تأیید میکند که‌منشأمعادن مذکوره‌زیر همان تپه است که‌رشتهٔ‌معادن اطراف باآنجا منتهی‌میشود ۰ الماس (پرلیان) همین معادن است که‌ازچندین صدسال باینطرف دردست اهالی ربع مسکون است۰ یکپارچه‌الماس‌پرلیان‌بسیار کرانبها که‌مشهور بالماس (پیت)است‌نیز ازاطراف‌معادن(غولکوند) پیدا شده‌است ۰ الماس مذکوررا جد (لورد چاتام) الشهیربه (پیت) هنکامیکه درقطعهٔ (مادیرا) سمت والیکری داشت بوسیلهٔ بدست آورده درهنکام معزولی درمقابل یکصدوسی‌هزار لیرابه (دوك دودورلینس) فروخته بود ۰

الماس مذکور مدتی زینت‌افزای قبضهٔ‌شمشیر (ناپلیون) بزرك بود ۰ درهنکام جنك قدیم مشهور (واترلو) که‌درمیان فرانسه والمان بود بمناسبت شکست ناپلیون بزرك بدست دولت المان‌افتاده ازجمله غنیمتهای بسیار کرانبهای غلبهٔ جنك مذکور است که‌الآن درخزانهٔ‌اعلاحضرت ویلهلم ایمپراتور المان محفوظ است ۰

الماس مذکور دروضع‌حالایی که تراش‌کاری شده بطور مطلوب ساخته کردیده‌است یکصد و سی‌وسه قیراط و ربع است تاکنون‌بوضع‌وآب تاب الماس مذکور درهیچ جاسنك الماسی دیده وشنیده نشده‌است ۰

بعدازآن ازجملهٔ سنکهای جواهر کرانبها (کوه‌نور) است که جواهر مذکور نسبت بالماس فوق‌الذکر دارای درجهٔ دوم جواهرات است ۰ بنا بروایت هندوستانیها این سنك نیز ازمعادن (غولکوند) بیرون آمده بوده‌است ۰ جواهر مذکور دراصل بقدر نهصد قیراط بوده است پس ازتراشکاری‌که بوضع مطلوب آورده شده‌است ازجمله یکصدو بیست وسه قیراط باقی مانده‌است ۰ سنك جواهر مذکور اکنون درانکلستان ازجملهٔ جواهرات کرانبهای خزانهٔ علیا حضرت ملکهٔ انکلستان است ۰

میکویند یك کومپانیٔ معتبر برای اینکه‌معادن الماس غولکوند بطور مطلوب راه انداخته شود تشکیل یافته‌است ۰

اخبارنامهٔ مذکور پس ازاظهار وضع‌معادن الماس هندوستان شرحی از وضع معادن (دماغهٔ امید) نیز بیان نموده ضمنا میکوید۰ درظرف‌مدت شش سال ازمعادن مذکوره الماسهایی که‌بیرون آورده و بواسطهٔ پوست باطراف فرستاده شده است تقریبا معادل قیمت شانزده ملیون وچهار صدونه هزار وچهار صد وهفده‌لیرای انکلیسی بوده است ۰ هرکاه الماسهایی را که صاحبان آنها درپیش خودشان نکاهداشته اندنیز باین حساب علاوه بشود درظرف مدت‌مذکور قیمت الماسهایی که‌از معادن مذکوره بیرون آورده شده است بقدر بیست ملیون لیرای انکلیس تواند بشود ۰ مع ذلك بهترین الماسهای معادن (دماغهٔ‌امید) چون باکثریت رنکشان‌جزئی‌مایل بزردی‌است بدآنجهة هیچوقت‌الماسهای‌معادن‌مذکور باالماسهای معادن‌هندوستان معادل نتواندبشود ۰ ولی در امر تزیینات الماسهای معادن دماغهٔ‌امید بیشتر ازالماسهای هندوستان بکار برده‌میشود۰

طاهر